

ŽLIČARKA *Platalea leucorodia*
SPOONBILL - On 24th March 1996 at Rače
 near Maribor

Potem ko se je stopil led, ki je skoraj štiri mesece prekrival Račke ribnike, sem jih 24. marca 1996 ponovno obiskal. Osnovni namen obiska je bil štetje kormoranov, ki pa jih tega dne na ribnikih ni bilo.

Ker so zaradi izlova rib izpustili vodo iz Malega ribnika, je to privabilo veliko jato čapelj in rečnih galebov. Rečni galebi so se hranili s številnimi tričetrt kilograma težkimi poginulimi tolstolobiki, ki so ležali naplavljeni na mulju. Čaplje pa so stale v plitvi vodi ali počivale na mulju. Med počivajočimi pticami je bila tudi bela čaplja, z jasno vidnim čopom, črnimi nogami in zaobljenim črnim kljunom. Določitev seveda ni bila vprašljiva - bila je odrasla čaplja žličarka *Platalea leucorodia*. Ptica se ob mojem prihodu ni vznemirila, tako da je bilo časa za opazovanje več kakor dovolj. Posebno pozornost sem namenil njenemu oprsju, vendar rumene barve, ki jo omenja priročnik za svatovsko perje, nisem opazil, pa tudi čop se mi ni zdel prav nič rumen.

Ko sem nato štel sive čaplje *Ardea cinerea*, je sledilo še eno presenečenje. Med 37 pticami sem opazil še rjavo čapljo *Ardea purpurea*, ki pri nas v Račah prav tako ni preveč reden gost. *Andrej Šorgo, Ptujška 91, 2327 Rače*

RJASTA GOS *Tadorna ferruginea*
RUDDY SHELDUCK - 5 (3 juveniles and 2 adults) on 7th September 1991, and male on 2nd March 1996 at Ormoško jezero (also 3 *Sterna caspia* and *Stercorarius parasiticus* on 7th September 1991)

Moje prvo srečanje z rjastimi gosmi je bilo 7.9.1991 na Ormoškem jezeru. V čudovitem in jasnem vremenu je proti večeru na plitvini sredi akumulacije brodilo in plavalo kar pet (5) osebkov. Tri (3) so bile v prvoletnem mladostnem perju v prevladujočih sivo rjavih tonih, dve (2) z belkastima glavama in bistveno bolj barvno kontrastnim perjem pa sem določil za odrasla osebk. Tankega črnega vratnega obroča pa mogoče tudi zaradi razdalje opazovanja (okoli 400 m) nisem videl. Kot zanimivost naj dodam, da sem hkrati opazoval še tri odrasle severne čigre *Sterna caspia* in temno varianto bodičaste govnačke *Stercorarius parasiticus*. Slednja je celo večkrat napadla severne čigre,

potem pa odletela proti toku reke Drave. Zaradi vojne jeseni, ki jo je zaznamovalo bombardiranje Čakovca in Varaždina, je bila gladina jezera izredno nizka. Vse tri omenjene vrste so skupaj z množico zanimivih pobrežnikov počivale in bredle po velikanskih peščenih plitvinah jezera!

No, 2.3.1996 sem s kolegom Jakobom Smoletom štel vodne ptice na Ormoškem jezeru. Pogled skozi teleskop nama je razkril od sonca ožarjenega svatovsko obarvanega samca rjaste gosi, ki je mirno plaval na gladini jezera. Črni vratni obroček je bil tokrat viden naravnost odlično! Z Jakobom pa sva imela tudi srečo: kaj lahko bi se zgodilo, da bi rjasta gos odletela, še preden bi jo videla. Na jezeru je malo pred tem lovil gosi in druge vodne ptice odrasel orel belorepec *Haliaeetus albicilla*.

Po poročilu Komisije za redkosti (*Acrocephalus* l. 16, št. 73, str. 194) je bila rjasta gos v zadnjih 50ih letih opazovana v Sloveniji enkrat samkrat. Avtor notice meni, da so bile ptice v obeh opazovanjih prej divje kot ne: pa vendar nas lahko kljuje vprašanje, ali rjaste gosi niso nemara pobegnile kakšnemu lahkomišelnemu gojitelju. Takšno onesnaževanje evropske avifavne postaja resen naravovarstveni problem, žal skoraj brez meja. *Borut Stumberger, 2282 Cirkulane 41*

VELIKI ŽAGAR *Mergus merganser*
GOOSANDER - 2 on 15th April 1996 at Ptujsko jezero

Dne 15.4.1996 sem se odločil, da jo mahnem po drugi poti iz šole kot običajno. Z glavne ceste sem zavil na pot ob Dravi, med ptujskim mostom in sotočjem stare Drave in kanala. Temperatura se je gibala okoli 12°C, nebo je bilo prekrito z oblaki in vsake toliko je rahlo pršelo.

Že takoj na začetku sem se prepričal, da se nisem zaman odločil za ornitološki izlet, kljub temu da sem bil brez kakršnega koli pripomočka. Blizu nasipa sta mirno plavala dva velika žagarja *Mergus merganser*. Na samcu sem lepo videl belo oprsje in zaobljeno glavo brez štrlečih peres, samica pa je imela navzdol obrnjeno štrleče perje. Takoj zatem pa se je tik pred menoj na tla spustil belovrati muhar *Ficedula albicollis*, vendar je že po nekaj trenutkih spet odletel.

Največje presenečenje pa je šele sledilo. Nasproti hiše, ob kanalu, je približno 20 m pred menoj vzletela smrdokavra *Upupa epops*. Prepoznal sem jo po njenih nezgredljivih

širokih, črno-belo progastih perutih in svetlo rjavi barvi. Takoj za prvo pa je vzletela še druga. Smrdokavri sta se naprej usedli v gosto grmovje, potem ko sem se jima približal, pa sta zleteli prek Drave.

Potem sem ob poti, ki vodi poleg kopališke ograje, zagledal navadnega kupčarja *Oenanthe oenanthe*, ki pa sem ga determiniral šele, ko je vzletel. Dobro sem videl črno obrobljeni rep in dva bela kvadrata na vsaki strani. Po perutih je bil kupčar pepelnato siv, prsi pa je imel svetlo rjave. Lepo se je videla tudi njegova očesna krinka. *Luka Korošec, Mlinska 14, 2251 Ptuj*

ZIMSKA RACA *Clangula hyemalis*
LONG-TAILED DUCK - 4 (male and 3 females) on 20th December 1995 at Ptujsko jezero

Dne 20.12.1995 sem se okoli 13h vračal iz šole na Ptuju. Kot ponavadi sem na mostu čez Dravo pogledal navzgor po reki. V zimskih mesecih se tam zadržujejo zvonci *Bucephala clangula*, čopaste črnice *Aythya fuligula*, mlakarice *Anas platyrhynchos* in liske *Fulica atra*.

Ta dan je bila gladina skoraj prazna, mojo pozornost pa so pritegnile štiri race, ki so se nenehno potapljale. Skoraj takoj sem ugotovil, da gre za zimske race *Clangula hyemalis*. Takoj po prihodu domov sem se vrnil k Dravi, tokrat s teleskopom.

Ob prihodu na jezero sem opazil slapnika. Določil sem ga za samico polarnega slapnika *Gavia arctica*, po dobro vidnih kvadratkih na hrbtu.

Kmalu zatem sem opazil še zimske race, ki so se potapljale malo nižje od prej opazovanega mesta.

Samec se je lepo ločil od treh samic. Bil je v zimskem perju in imel je lepo vidno podočesno pego ter oranžen kljun, ki ga je na korenu in konici omejevala črna barva. Dve samici sta bili prvozimski, na glavi sta imeli le svetlo rjavo črto in zelo rahlo podočesno pego. Tretja samica pa je po obarvanosti perja morala biti starejša. *Luka Korošec, Mlinska 14, 2251 Ptuj*

NAVADNI ZVONEC *Bucephala clangula*
COMMON GOLDENEYE - 2 imm on 9th July 1995 at Ormoško jezero

Ko smo se v nedeljo dne 9. julija 1995

približno ob štirih popoldne odpravili z ekološko-raziskovalnega tabora Drava 95 na Polenšaku opazovat ptice na akumulacijo Ormož, nismo pričakovali nič posebnega. V kombiju, v katerega smo se stlačili vsi iz ornitološke skupine, je bilo prav neznosno, saj je bil vroč julijski dan brez vetra.

Ustavili smo se na zgornjem delu jezera ob tovarni sladkorja. Takoj ob prihodu na jezero smo opazili tri odrasle črne čigre *Chlidonias niger*, ki so se že golile, in malega galeba *Larus minutus*, po obarvanosti perja nedvomno prvoletni osebek. Čez nekaj časa so na jezero priletele štiri velike bele čaplje *Egretta alba*. Čaplje so jezero preletele in se malo pred jezom obrnile proti lagunam, kjer so tudi pristale na visokih vrhah. Takoj za čapljami pa je na jezero iz izliva Drave v jezero priplaval navadni zvonec *Bucephala clangula*. Po nekajminutnem opazovanju smo ugotovili, da opazujemo mladega samca, spolno nezrel osebek. Med opazovanjem se je zvonec nenehno potapljal in iskal hrano. Ko zvonca nismo več videli, smo se odpravili na spodnji konec jezera proti lagunam. Na zgornjem koncu jezera smo opazili skupino dvanajstih labodov grbcev *Cygnus olor*, takoj nato pa smo opazili še enega zvonca, ki ga nismo mogli starostno oziroma spolno determinirati. Po tem dogodku smo se odpravili v lagune, vendar lepih doživetij s tem še ni bilo konec. Takoj po prihodu v lagune smo v vodnem bazenu odkrili dva mala pionirka *Tachybaptus ruficollis*, oba v svatbenem perju, nato pa sta nas preleteli dve rumeni pastirci *Motacilla flava*. Po približno dvajsetih metrih smo v srednjem bazenu na rogozu odkrili družino sedmih plašic *Remiz pendulinus*, ki so se prehranjevale na rogozu. V predzadnjem bazenu (zgornja stran bazena gleda iz vode) so se na obrežju prehranjevali trije pikasti martinci *Tringa ochropus* in kozica *Gallinago gallinago*. *Luka Korošec, Mlinska 14, 2251 Ptuj*

KOCONOGA KANJA *Buteo lagopus*
ROUGH-LEGGED BUZZARD - On 19th December 1995 near Ptuj

Dne 19.12.1995 sem bil na krajšem ornitološkem izletu v okolici ptujskih toplic.

Mojo pozornost je pritegnila ujeda, ki je sedela približno 150m stran od mene. Na hitro sem jo določil za navadno kanjo. Ko sem se